

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/27/2016
Identifikačné číslo spisu:	1304114600
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1304114600.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: D. U. - U., so sídlom D. XXX, XXX XX P. V., IČO: 10 878 131, zastúpený JUDr. Allanom Böhmom, advokátom, so sídlom Jesenského 2, 811 02 Bratislava proti žalovanému: Mestská časť Bratislava - Rača, so sídlom Kubačova 21, 831 06 Bratislava, IČO: 00 304 557 zastúpený advokátskou kanceláriou OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom Gorkého 6, 811 01 Bratislava, IČO: 36 820 059, konajúcou prostredníctvom svojho konateľa, advokáta JUDr. Marcela Vasilíšina LLM, o zaplatenie 91.311,70 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 27Cb/61/2004, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/124/2014-549 z 10. decembra 2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 27Cb/61/2004-484 z 9. apríla 2014 zastavil konanie v časti úroku z omeškania vo výške 2,5% ročne zo sumy 91.311,70 Eur od 8. júna 2004 až do zaplatenia a žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 8.324,60 Eur.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 120.270,59 Eur s úrokom z omeškania vo výške 12,5% ročne od 1. apríla 2004 do zaplatenia titulom ušlého zisku, a to ako stratu nájomného za obdobie od 7. decembra 2002 do 31. júla 2003 a následne od 1. júla 2003 do 1. apríla 2004, ktoré by získal pri obvyklom priebehu udalostí prenajatím nehnuteľností. Žalobca v priebehu konania menil výšku uplatňovanej náhrady škody, pričom konečný žalobný nárok žalobcu predstavoval 91.311,70 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 12,5 % od 8. júna 2004 do zaplatenia. Žalobca uviedol, že je vlastníkom pozemkov s parcelným č. 4837/3, 6, 22, 23 a 26, zapísaných na LV č. 5750 a č. 3596, vedených Okresným úradom Bratislava pre katastrálne územie Rača o celkovej výmere 3.375 m², pričom žalovaný je vlastníkom stavieb stojacich na uvedených

pozemkoch, zapísaných na LV č. 4271, vedenom Okresným úradom Bratislava pre katastrálne územie Rača, ktoré boli postavené ako dočasné stavby. Príslušné užívacie povolenie bolo časovo obmedzené do roku 1986 a žiadne nové užívacie povolenie nebolo vydané. Naviac Mesto Pezinok ako príslušný stavebný úrad rozhodnutím z 27. februára 2004 nariadil žalovanému odstránenie stavieb. Žalobca ďalej argumentoval tým, že užívaním (dočasných) stavieb bez užívacieho povolenia na pozemku vo vlastníctve žalobcu porušil žalovaný svoju právnu povinnosť ustanovenú v ust. § 76 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon, ďalej len „Stavebný zákon“). Žalovaný argumentoval, že povinnosti ustanovené Stavebným zákonom neporušil a žalobcovi nemohla vzniknúť ujma, ktorá by viedla ku škode na ušlom nájomnom, pretože Obvodný úrad životného prostredia Bratislava III predĺžil dočasné užívanie objektov na pozemku s parcelným č. 4837/1 katastrálne územie Rača do roku 2004 s tým, že ak dané územie nebude určené k inému využitiu, môže stavebník 30 dní pred uplynutím termínu dočasnosti požiadať o jeho predĺženie. Ďalej uviedol, že rozhodnutie Mesta Pezinok z 27. februára 2004 o odstránení stavby nadobudlo právoplatnosť až dňa 10. augusta 2005, a to rozhodnutím Krajského stavebného úradu Bratislava z 20. júla 2005 č. A/2005/00809-2/DRO.

3. Súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 1 ods. 1 a 2, § 2 ods. 2 písm. b/ a § 261 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 3 ods. 1, § 37, § 107 ods. 1, § 139 ods. 1 a 2, § 415, § 420, § 442 ods. 1, § 443 a § 677 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník“) a na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov par. č. 4837/22 o výmere 466 m² a parc. č. 4837/23 o výmere 626 m² od 21. júna 2002. Vlastníctvo k pozemkom parc. č. 4837/3 o výmere 578 m², parc. č. 4837/6 o výmere 54 m² a parc. č. 4837/26 o výmere 1651 m² v rozsahu spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 5/6 nadobudol žalobca dňa 26. júla 2002, a spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1/6 nadobudol dňa 3. februára 2003. Celková výmera uvedených pozemkov je 3.375 m². Pozemky tvoria jednotný uzavretý oplotený areál spolu s parkovacími plochami, skladovými priestormi a svojou povahou tvoria jednoliaty prepojený celok (ďalej len „pozemky“). Žalovaný je výlučným vlastníkom stavieb zapísaných na LV č. 4271 ako administratívna budova súp. č. 2980 na parc. č. 4837/3, administratívna budova súp. č. 2980 na parc. č. 4837/22, a garáž súp. č. 8473 na parc. č. 4837/6, ako aj ďalších stavieb na parc. č. 4837/3 - vodovodná prípojka, kanalizačná prípojka, komunikácie, sklad UPC, káblková prípojka, plynová prípojka, oplotenie, tenisový a ďalšie (ďalej len „stavby“). Obvodný národný výbor Bratislava III kolaudačným rozhodnutím č. OVáÚP-326-913/78 zo dňa 4. apríla 1978 povolil dočasné užívanie stavieb na pozemkoch parc. č. 4837/1 na administratívne účely do 31. decembra 1981 a svojím rozhodnutím č. OV a ÚP-326-1063/81 zo dňa 20. mája 1981 predĺžil dobu užívania stavieb parc. č. 4837/4 do 5. mája 1986. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalovaný užíval predmetné stavby v rozpore so Stavebným zákonom, keď jeho právo stavby užívať, bolo obmedzené do roku 1986 a o predĺženie požiadal až v roku 2003, pričom jeho žiadosti nebolo vyhovené. Ďalej konštatoval, že rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia Bratislava III zo dňa 10. januára 1995, ktorým bolo predĺžené užívacie povolenie žalovaného k uvedeným stavbám do roku 2004, a to na základe žiadosti žalovaného z konca roku 1994, posúdil ako nulité rozhodnutie vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetné rozhodnutie nebolo opatrené pečiatkou správneho orgánu, ktorý ho vydal, nezachoval sa originál rozhodnutia, ani spisu Obvodného úradu životného prostredia Bratislava III, žiadosť zo dňa 15. decembra 1994 č. j. 949/94 na základe, ktorej malo byť rozhodnutie vydané sa v knihe odoslanej pošty žalovaného z roku 1994 nenachádzalo a nebolo preukázané, že rozhodnutie bolo doručené účastníkom konania. S poukazom na uvedené vychádzal súd prvej inštancie z rozhodnutia Hlavného mesta SR Bratislava č. SU III-2003/360/431-EDA zo dňa 19. marca 2003, potvrdeného rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave č. W-2003/1007-4/HLO zo dňa 1. júla 2003, z ktorého vyplýva, že žalovaný ako vlastníik stavieb ich od roku 1986 užíval v rozpore so Stavebným zákonom a konštatoval, že žalovaný v rozhodnom období, t.j. od konca roku 2002 až do konca roku 2004, konal v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka protiprávne.

4. Súd prvej inštancie považoval tiež za nesporné, že žalobca ako prenajímateľ uzatvoril dňa 31. júla 2002 so spoločnosťou AUTOCENTRUM MARS s.r.o., IČO: 36 294 616 (pôvodne vystupujúca pod názvom MaRS, s.r.o.) ako nájomcom zmluvu o nájme pozemkov vo vlastníctve žalobcu za účelom ich

využitia na stavebné účely - zastavenie budovami na komerčné účely. Povinnosť nájomcu platiť nájomné (podľa čl. IV. bodu 1 nájomnej zmluvy) vznikla ku dňu odovzdania predmetu nájmu do užívania, čo bolo podľa čl. V. bodu 1 nájomnej zmluvy dňa 1. augusta 2002, pričom vznik tejto povinnosť nebol podmienený momentom skončenia protiprávneho konania žalovaného (o ktorom obe zmluvné strany v čase vzniku zmluvy vedeli). Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že na povinnosť nájomcu uhrádzať dohodnuté nájomné, nemalo vplyv protiprávne konanie žalovaného, a teda príčinná súvislosť medzi (eventuálnou) škodou vyčíslenou a uplatnenou žalobcom za ušlé nájomné v zmysle čl. IV. bodu 1 predmetnej zmluvy a protiprávnym konaním žalovaného nebola daná. Keďže nárok žalobcu voči nájomcovi na zaplatenie dohodnutého nájomného nebol podmienený odstránením protiprávneho konania žalovaného nedospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaný svojím protiprávnym konaním spôsobil žalobcovi škodu tým, že si nájomca neplnil svoje povinnosti zo zmluvy súvisiace s platením nájomného, preto absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a eventuálnou škodou žalobcu z titulu ušlého nájomného zo zmluvy o nájme pozemkov zo dňa 31. júla 2002 a žalobu žalobcu z tohto dôvodu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

5. Súd prvej inštancie nehodnotil námietku premlčania nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie roku 2007, pretože žalobca v tejto časti vzal svoj nárok v celej namietanej výške späť, keďže o tomto nároku už bolo rozhodnuté Okresným súdom Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/37/2008.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.) a v konaní úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia vo výške 8.324,60 Eur.

7. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej „odvolací súd“) uznesením č. k. 1Cob/124/2014-549 z 10. decembra 2015 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. V odôvodnení konštatoval, že rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré v súlade s § 79 ods. 1 O. s. p. musia byť obsiahnuté v žalobe, sú také okolnosti a údaje, ktoré sú nevyhnutné k zisteniu o čom a na akom podklade má súd vo veci rozhodnúť. Žalobca je povinný uviesť v žalobe také skutočnosti, ktorými pravdivo opíše skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v rozsahu umožňujúcom jeho individualizáciu. Právnu charakteristiku skutku, teda právne dôvody žaloby, nie je povinný žalobca v žalobe uvádzať. Opísanie rozhodujúcich skutočností žalobcom slúži k vymedzeniu predmetu konania po skutkovej stránke a právneho dôvodu žaloby, aj keď žalobca tento právny dôvod nie je povinný sám kvalifikovať.

9. V prejednávanej veci dospel odvolací súd, vychádzajúc z rozhodných skutočností tak, ako ich uviedol žalobca ako aj zo skutkových zistení súdu prvej inštancie k záveru, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď aplikoval na správne zistený skutkový stav ust. § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca totiž v podanej žalobe poskytol súdu tvrdenia, podľa ktorých žalovaný obmedzuje jeho vlastnícke právo užívaním pozemkov, ktorých je majiteľom tak, že na týchto pozemkoch má žalovaný postavené budovy, ktoré vlastní, ktoré spolu s ďalšími pozemkami žalobcu tvoria funkčne prepojený a žalovaným oplotený areál.

10. Posúdenie, či medzi účastníkmi vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia závisí jedine na naplnení znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Predpokladom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie nie je potom protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému prišlo spôsobom aprobovaným zákonom. Bez dôvodne sa obohatiť aj ten, kto bez právneho dôvodu užíva cudzí pozemok bez nájomnej zmluvy alebo iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec a prospech vzniká tomu, kto realizuje užívateľské oprávnenie bez toho, aby zaplatil úhradu za užívanie, teda bez toho, aby sa jeho majetkový stav zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo pozemky užívať, ako je to v tomto prípade. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej

inštancie o nulitnosti rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia z 10. januára 1993, ktorým malo byť predĺžené povolenie žalovaného užívať stavby postavené na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu, avšak s ohľadom na zmenu kvalifikácie právneho titulu je uvedené konštatovanie bez významu. Relevantným zostáva len zistenie, že žalovaný je vlastníkom stavieb postavených na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu a svoje budovy spolu s pozemkami, ktoré tvoria funkčný celok s pozemkami pod budovami v minulosti oplotil do jedného areálu. Majetkovým vyjadrením prospechu žalovaného je potom peňažná čiastka zodpovedajúca nájomnému vynakladanému obvykle v danom mieste a čase za porovnateľné nehnuteľnosti. V ďalšom konaní súd prvej inštancie nanovo a podľa správneho zákonného ustanovenia posúdi zistený skutkový stav veci, vykoná dôkazy na zistenie výšky nájomného vynakladaného obvykle v danom mieste a čase za porovnateľné nehnuteľností (pozemky vo vlastníctve žalobcu nachádzajúce sa v oplotenom areály), prípadne iné navrhnuté dôkazy a v súvislosti s nimi tvrdenia účastníkov a znovu vo veci rozhodne.

11. S poukazom na ust. § 224 ods. 3 O. s. p. odvolací súd konštatoval, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

12. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 27. januára 2016.

13. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (ďalej aj dovolateľ). Namietal, že postupom odvolacieho súdu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolateľ v tom, že odvolací súd vo veci zmenil právnu kvalifikáciu a tým aj predmet konania. tvrdil, že predmet konania nie je daný iba petítom žaloby, ale aj jej obsahom. Podľa žalovaného je v rámci skutkového vymedzenia nároku nevyhnutné, aby žalobca aspoň minimálne označil aj právny titul, z ktorého si plnenie uplatňuje. Odvolací súd tak nerešpektoval doslovné vyjadrenia žalobcu, ktorý si žalovaný nárok uplatnil ako náhradu škody z konkrétnej uzavretej nájomnej zmluvy. Dovolateľ ďalej argumentoval tým, že z pohľadu postavenia žalobcu ako pána sporu má žalovaný právo brániť sa len v rozsahu podanej žaloby (predmetu konania), inak by bola porušená zásada rovnosti zbraní. A ak potom súd koná o predmete konania, o ktorom žalobca rozhodnúť nenavrhol a koná tak v prospech žalobcu, vytvára tak podmienky, ktoré podstatne znevýhodňujú žalovaného, čo je porušením práva na spravodlivé konanie. Zdôraznil, že otázkou, o ktorej bolo prekvapivo rozhodnuté nie je samotný výber titulu, ale to, že súd nepovažoval za potrebné rešpektovať daný predmet konania, resp. titul určený žalobcom. Odvolací súd tým, že prikázal ďalej konať o predmete konania mimo žaloby žalobcu, začal ďalšie konanie bez návrhu a odňal tak žalovanému právo byť pasívny v otázkach o tomto novom predmete konania. Prípustnosť dovolania tak žalovaný vyvodzuje zo skutočnosti, že mu odvolací súd zmenou právnej kvalifikácie odňal možnosť konať pred súdom, pretože nemal možnosť reagovať na zmenu právnej kvalifikácie a ďalšie konanie o podanej žalobe v zmysle odvolacím súdom vyslovenej právnej kvalifikácie by malo za následok porušenie základných práv žalovaného. Súbežne je podľa dovolateľa naplnená aj dôvodnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci, pretože odvolací súd nesprávne posúdil predmet konania, a teda aj svoju funkčnú príslušnosť v odvolaní, keďže prekročil rozsah predmetu podanej žaloby, a teda konal tam, kde nemal príslušnosť (bez návrhu na začatie konania). Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 27Cb/61/2004-484 z 9. apríla 2014 sa potvrdzuje. Dovolateľ žiadal nahradiť aj trovy odvolacieho konania celkom v sume 1.474,54 Eur. V časti trov odvolacieho konania navrhol vec vrátiť odvolaciemu súdu na nové rozhodnutie.

14. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, podľa ktorého skutočnosť, že odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci a poukázal na inú právnu kvalifikáciu, ktorá je aplikovateľná na daný skutkový stav je realizáciou jeho zákonom ustanovených oprávnení, resp. povinností a už z tejto podstaty nepredstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Ďalej uviedol, že zo skutkového stavu zisteného v konaní vyplýva, že žalovaný dlhodobo, bez právneho titulu a bez poskytovania akejkoľvek odplaty užíval oplotený areál tvorený pozemkami vo vlastníctve žalobcu, pričom dokonca sám dosahoval zisk z prenájmu bez platného užívacieho povolenia. Žalobca rovnako

počas celého konania tvrdil, že užívaním stavieb bez užívacieho povolenia na pozemku vo vlastníctve žalobcu žalovaný porušuje svoju právnu povinnosť užívať len stavby, ktoré sú kryté právoplatným užívacím povolením. Rovnako v konaní tvrdil, že konaním žalovaného vznikla žalobcovi ujma, nakoľko nedosahoval z predmetu svojho vlastníctva žiadny výnos, hoci žalovaný jeho pozemky. To ža žalobca túto ujmu vyčísloval ako ušlý zisk, formou ušlého nájomného z uzavretej nájomnej zmluvy a nie ako bezdôvodné obohatenie formou nájmu spravidla dosahovanom v čase a mieste súvisí s právnym posúdením veci a nie v základe vždy totožne popísaným skutkovým stavom, ktorý sa za celé žalované obdobie nezmenil. Žalobca vo vyjadrení zdôraznil skutočnosť, že dovolateľ neformuloval v dovolaní žiadnu námietku voči správnosti právnej kvalifikácie uskutočnenej odvolacím súdom. Je toho názoru, že odvolací súd postupoval v odvolacom konaní v súlade s príslušnými právnymi predpismi a nijakým spôsobom neodňal dovolateľovi možnosť konať pred súdom. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol a aby žalovaného zaviazal k náhrade trov dovolacieho konania v sume 737,27 eur.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

16. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O. s. p.

17. V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

18. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených uznesení nemá. V prejednávanej veci Krajský súd v Bratislave uznesením zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava III a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zmysle ust. § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. proti takémuto uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie nie je prípustné.

19. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté

niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené.

20. Existenciu vád v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p. dovolateľ netvrdil a nebola zistená ani dovolacím súdom.

21. So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa najvyšší súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). K žalovaným tvrdenej vade konania, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania malo dôjsť tým, že odvolací súd zmenil právnu kvalifikáciu a tým aj predmet konania. Žalovaný z dôvodu tejto prekvapivej zmeny predmetu konania stratil možnosť účinne reagovať a brániť sa.

22. Pojem “odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

23. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 27Cb/61/2004-484 z 9. apríla 2014 zastavil konanie v časti úroku z omeškania vo výške 2,5% ročne zo sumy 91.311,70 Eur od 8. júna 2004 až do zaplatenia a žalobu žalobcu zamietol, pričom vec posudzoval podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uznesením č. k. 1Cob/124/2014-549 z 10. decembra 2015 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie vychádzajúc z rozhodných skutočností tak, ako ich uviedol žalobca ako aj zo skutkových zistení súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak bolo postihnuté vadou podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p., keď tento aplikoval na správne zistený skutkový stav, nesprávne ustanovenie právneho predpisu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).

24. Dovolací súd uvádza, že strany v konaní nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené (bližšie pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/196/2009 z 22. septembra 2010).

25. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. dáva odvolaciemu súdu oprávnenie rozhodnutie zrušiť, ak súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, v dôsledku čoho nedostatočne zistil skutkový stav veci. Ak odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší a v zrušujúcom uznesení vysloví právny názor na vec, nejde o postup, ktorý by bol v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a v dôsledku ktorého by bol účastník vylúčený z realizácie procesných práv. Žalovaný bude môcť v konaní pred súdom prvej inštancie (ktorému bola vec vrátená na nové konanie a rozhodnutie) reagovať na nové právne posúdenie veci a účinne sa brániť. Z uvedeného dôvodu argumentácia dovolateľa, že zrušením rozhodnutia odvolacím súdom došlo v danej veci k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je nenáležitá.

26. Dovolací súd je toho názoru, že odvolací súd postupoval správne ak odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, keď dospel k záveru, že tento vec nesprávne práve posúdil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie nanovo podľa správneho zákonného ustanovenia posúdi zistený skutkový stav veci, prípadne vykonaná ďalšie dôkazy potrebné pre nové rozhodnutie vo veci. Takýto postup odvolacieho súdu je akceptovateľný aj so zreteľom na

ústavné postavenie a úlohy odvolacích súdov (krajských súdov a najvyššieho súdu). Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvého stupňa dosiahol účel Občianskeho súdneho poriadku vyjadrený v § 1 v spojitosti s čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe súdu prvej inštancie. Tým, že odvolací súd zmenil právnu kvalifikáciu žalobcom uplatneného nároku nedošlo k zmene predmetu konania. Predmetom konania naďalej zostáva v žalobe uplatnený nárok, zmenil sa len titul, ktorý však bude ešte predmetom konania pred súdom prvej inštancie. Dovolateľovi tak zmenou právnej kvalifikácie žalobcom uplatneného nároku nebola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

27. Dovolateľ ďalej tvrdil, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.. V tejto súvislosti dovolací súd dodáva, že činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná, sa označuje ako právne posudzovanie veci. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval). Samotným právnym posúdením veci ale nemôže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konania pred súdom konať, lebo právnym posúdením veci sa mu neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné.

28. Keďže v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ C. s. p., ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou dovolania.

29. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.